

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ Α.Π.Ε.

Λεωφ. Μεσογείων 85, 115 26 Αθήνα, τηλ.: 210 69 68 418, Fax: 210 69 68 031

39/ΣΣ

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 2011

Προς τον
κο Γιώργο Παπακωνσταντίνου
Υπουργό Περιβάλλοντος,
Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
Μεσογείων 119
10192 Αθήνα

Κοινοποίηση : 1. κ. Γιάννη Μανιάτη
Υφυπουργό ΠΕΚΑ
Μεσογείων 119,
101 92 Αθήνα

2. κ. Κωνσταντίνο Μαθιουδάκη
Γενικό Γραμματέα Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
Μεσογείων 119,
101 92 Αθήνα

Θέμα: Χρηματοδοτικός Μηχανισμός Δημόσιας Στήριξης των ΑΠΕ : Αποτίμηση και προοπτικές

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Σε συνέχεια της συνάντησης της ηγεσίας του Υπουργείου με τους φορείς που σχετίζονται με το εν θέματι αντικείμενο, την Παρασκευή 7 Οκτωβρίου 2011 και της συνακόλουθης πρόσκλησης κατάθεσης των σχετικών απόψεων και των προτάσεων τους, ο ΕΣΗΑΠΕ επιθυμεί να δηλώσει κατ' αρχήν τα εξής:

1. Πρέπει να ληφθεί άμεση μέριμνα ώστε ο ΔΕΣΜΗΕ να μπορεί να συνεχίσει να εξυπηρετεί απρόσκοπτα τις οικονομικές υποχρεώσεις του. Όχι μόνον για να συνεχίσουν να πληρώνονται κανονικά οι παραγωγοί ΑΠΕ αλλά κυρίως για να μη χαθεί η αξιοπιστία της Πολιτείας έναντι των λίγων τραπεζών που εξακολουθούν να χρηματοδοτούν επενδύσεις ΑΠΕ στην Ελλάδα και χαντακωθούν για πολλά χρόνια οι προοπτικές επενδύσεων σε έργα ΑΠΕ στη χώρα μας.
2. Ως εκ τούτου συμφωνούμε με όλες τις προτάσεις της ΡΑΕ αναφορικά με την άμεση εξεύρεση πόρων για την ενίσχυση του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ του ΔΕΣΜΗΕ (επίσπευση δημοπρασιών αδιάθετων δικαιωμάτων εκπομπών CO₂, ενεργοποίηση της διάταξης του Ν. 3851/2010 περί προσπορισμού τμήματος του Τέλους ΕΡΤ, θέσπιση Τέλους Μεταβίβασης Αδειών ΑΠΕ, θέσπιση κάποιου είδους εσόδου για τον Ειδικό Λογαριασμό ΑΠΕ που θα συνδέεται με την έκδοση και τη διάθεση Πιστοποιητικών Εγγυήσεων Προέλευσης της παραγόμενης Ηλεκτρικής Ενέργειας από

ΑΠΕ και που θα πρέπει να πληρώνουν οι προμηθευτές, μικρή - σε ύψος και διάρκεια - και δίκαια κατανομημένη αύξηση του λεγόμενου Τέλους ΑΠΕ), καθώς και με τη θέσπιση Τέλους Εξόρυξης και Χρήσης Λιγνίτη και με τη μονιμοποίηση εσόδων από τη δημοπράτηση των εθνικών δικαιωμάτων εκπομπών μετά το 2013.

Επιπλέον σημειώνουμε τα εξής:

3. Όπως φάνηκε και από τις τοποθετήσεις των φορέων στη συνάντηση της 7^{ης} Οκτωβρίου, έχει γίνει, επιτέλους, κοινός τόπος ότι ο υφιστάμενος μηχανισμός στήριξης των ΑΠΕ, που σχεδιάστηκε και θεσμοθετήθηκε προ δωδεκαετίας για μικρή παραγωγή ΑΠΕ, δεν αντιστοιχεί στις νέες συνθήκες της αγοράς και στην προοπτική της μεγάλης ανάπτυξης των ΑΠΕ στη χώρα μας. Ήδη τώρα το ψευδεπίγραφο «Τέλος ΑΠΕ» πολύ μικρή σχέση έχει με τις ΑΠΕ.
4. Επίσης προκύπτει και έχει τεκμηριωθεί και από διάφορες έγκυρες μελέτες, ότι κεντρικό πρόβλημα συνιστά ο τρόπος του υπολογισμού αλλά και της πληρωμής του κόστους στήριξης των ΑΠΕ. Συνέπεια του προβλήματος αυτού είναι η συνεχής διόγκωση του ελλείμματος του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ του ΔΕΣΜΗΕ, με κίνδυνο την αδυναμία εξυπηρέτησης των οφειλών του προς τους παραγωγούς ΑΠΕ, και συνεπακόλουθα, την παύση κάθε σχετικής επενδυτικής δραστηριότητας, όπως επισημάνθηκε και πιο πάνω.
5. Επομένως είναι επιτακτική η ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων, τα οποία μπορεί είτε :
  - ✓ Να δίδουν λύσεις που θεραπεύουν το σύμπτωμα του προβλήματος, όπως η κάλυψη των ελλειμμάτων του ΔΕΣΜΗΕ με την επιτάχυνση των δημοπρασιών αδιάθετων αδειών εκπομπών CO₂ , με την ανεύρεση νέων πόρων για τον ΔΕΣΜΗΕ (βλ. προαναφερθείσες σχετικές προτάσεις ΡΑΕ) ή με αυξήσεις του λεγόμενου Ειδικού Τέλους ΑΠΕ
  - ✓ Να έχουν μονιμότερο, διαρθρωτικό χαρακτήρα, που προϋποθέτει την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού και πληρωμής του κόστους στήριξης των ΑΠΕ, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η επισφάλεια χρηματοδότησης των επενδύσεων νέων έργων ΑΠΕ που συνεπάγεται η διατήρηση του υφιστάμενου προβληματικού μηχανισμού

Ο ΕΣΗΑΠΕ πιστεύει ότι πρέπει να υλοποιηθεί ένα μείγμα τέτοιων μέτρων και έδωσε πιο πάνω το στίγμα του σε σχέση με την προτεραιότητα που πρέπει να δοθεί στην εφαρμογή αυτών που αφορούν στην άμεση διασφάλιση των πληρωμών από τον ΔΕΣΜΗΕ. Παράλληλα όμως θα πρέπει να υλοποιηθούν και αυτά που έχουν διαρθρωτικό χαρακτήρα και εκσυγχρονίζουν και εξορθολογίζουν τον μηχανισμό στήριξης των ΑΠΕ.

6. Κριτήρια διαμόρφωσης ενός βελτιωμένου μηχανισμού στήριξης των ΑΠΕ σ' αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να είναι:

- α. Η μόνιμη διασφάλιση της δυνατότητας του ΔΕΣΜΗΕ να ανταποκρίνεται στις οικονομικές του υποχρεώσεις, ώστε να μην αμφισβητείται η φερεγγυότητα του συστήματος των πληρωμών και να μην αυξάνεται η επενδυτική αβεβαιότητα. Τούτο προϋποθέτει τη δραστική μείωση ή και τον μηδενισμό του ελλείμματος του ΔΕΣΜΗΕ και τη μόνιμη διατήρησή του σ' αυτά τα επίπεδα.
- β. Η διόρθωση του τρόπου υπολογισμού του κόστους στήριξης των ΑΠΕ, με τη
- √ σταδιακή κατάργηση της σύγκρισης των feed-in tariffs των ΑΠΕ με την οριακή τιμή του συστήματος (ΟΤΣ) ως βάσης υπολογισμού του κόστους στήριξης, δεδομένου ότι η ΟΤΣ, με τον τρόπο που προσδιορίζεται σήμερα, αποτελεί φανταστικό μέγεθος, όπως αναλυτικά επεξηγήθηκε στη συνάντηση της 7^{ης} Οκτωβρίου
  - √ διαμόρφωση ενός νέου, ορθολογικού μοντέλου υπολογισμού για το κόστος στήριξης των ΑΠΕ
- γ. Η διόρθωση του τρόπου πληρωμής του κόστους των ΑΠΕ, έτσι ώστε να αντανakλάται στις χρεώσεις των καταναλωτών το γεγονός ότι η παραγωγή από ΑΠΕ μειώνει το κόστος της Ηλεκτρικής Ενέργειας
- δ. Η διασφάλιση της διαφάνειας και της ισότιμης μεταχείρισης των ΑΠΕ έναντι των συμβατικών καυσίμων, που σημαίνει:
- √ απόδοση «των του καίσαρος τω καίσαρι»: διαφανής αποτύπωση της συνεισφοράς και του κόστους στήριξης των ΑΠΕ έναντι των αντίστοιχων μεγεθών των συμβατικών καυσίμων, π.χ. επιδοτήσεις λιγνίτη, δικτύων Φυσικού Αερίου, κλπ. Η ευρεία αξιοποίηση των ΑΠΕ σταματά την εθνική οικονομική αιμορραγία που προκαλούν οι εισαγωγές φυσικού αερίου για ηλεκτροπαραγωγή
  - √ κατάργηση του όρου «Ειδικό Τέλος ΑΠΕ», που σήμερα δυσφημεί τις ΑΠΕ
- ε. Τόνωση της ασφάλειας των επενδύσεων ΑΠΕ, που μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τον «αυτόματο» καθορισμό του ύψους της αναγκαίας δημόσιας στήριξης των ΑΠΕ και τη συνακόλουθη απεξάρτησή της από πολιτικές / ρυθμιστικές παρεμβάσεις
7. «Κλειδί» για μια μόνιμη λύση του προβλήματος σύμφωνα με τα προαναφερόμενα κριτήρια μπορεί να είναι η ενσωμάτωση του κόστους στήριξης των ΑΠΕ στο κόστος προμήθειας της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ΕΣΗΑΠΕ έχει διαμορφώσει σχετική αναλυτική πρόταση την οποία και έχει κοινοποιήσει σε όλους τους αρμόδιους δημόσιους φορείς (ΥΠΕΚΑ, ΔΕΣΜΗΕ, ΡΑΕ).

Η εφαρμογή της μπορεί να ξεκινήσει άμεσα και να ολοκληρωθεί με μια σειρά ρυθμίσεων, που θα λαμβάνουν υπ' όψιν τους την εξέλιξη του προγράμματος αναδιάρθρωσης της ηλεκτρικής αγοράς, όπως αυτό προσδιορίστηκε στο Ν. 4001/2011, αλλά και τους σχεδιασμούς που αφορούν στην εφαρμογή ενός κοινού Ευρωπαϊκού μοντέλου (Target Model) για τις ηλεκτρικές αγορές.

8. Ο ΕΣΗΑΠΕ πιστεύει ότι η συζήτηση για το ύψος των feed-in tariffs για τις ΑΠΕ δεν είναι του παρόντος για πολλούς λόγους. Ο σημαντικότερος είναι ότι το έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ του ΔΕΣΜΗΕ οφείλεται κατά κύριο λόγο στον λανθασμένο τρόπο εκτίμησης και απόδοσης του κόστους στήριξης των ΑΠΕ και όχι στο ύψος των feed-in tariffs.

Παρ' όλα αυτά θα κάνουμε ορισμένα σχόλια με αφορμή κάποιες απόψεις που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης της 7^{ης} Οκτωβρίου ή και δημοσιοποιήθηκαν στη συνέχεια.

α. Η δοξασία ότι «οι ΑΠΕ είναι ακριβές» διαψεύδεται πλέον καθημερινά:

✓ Πρόσφατη μελέτη του διεθνούς φήμης μελετητικού οίκου POYRY καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αιολική ενέργεια μειώνει τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας από 3 έως 23 € / MWh σε χώρες όπως η Γερμανία, η Δανία και το Βέλγιο, που έχουν θεσμοθετήσει το σύστημα των feed-in tariffs

✓ Αντίστοιχα συμπεράσματα, ότι δηλαδή οι ΑΠΕ μειώνουν το κόστος του ρεύματος, έχουν προκύψει από τις πρόσφατες μελέτες του ΕΜΠ και του ΙΟΒΕ για την Ελλάδα

β. Το ύψος των feed-in tariffs είναι χαρακτηριστικό κάθε τεχνολογίας ΑΠΕ και πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση. Επιπλέον, αποτελεί και χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την επιτάχυνση/επιβράδυνση της εφαρμογής μιας συγκεκριμένης τεχνολογίας ΑΠΕ ανάλογα με το επιδιωκόμενο/επιθυμητό μείγμα. Επί παραδείγματι, είναι ευρέως αποδεκτό ότι το ύψος των Ελληνικών feed-in tariffs για τα Φ/Β έχει οδηγήσει σε υπερθέρμανση τη σχετική αγορά, ενώ αντίθετα, τα Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ) δεν είναι βιώσιμα με τις υφιστάμενες αντίστοιχες τιμές.

γ. Ακόμη και αν δεχόμασταν το σκεπτικό ότι επειδή ορισμένα feed-in tariffs είναι «υψηλά» (π.χ. Φ/Β) επιβαρύνεται το έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ του ΔΕΣΜΗΕ και γι αυτό θα πρέπει να προσαρμοστούν προς τα κάτω, τούτο δεν θα «φρέναρε» τη διόγκωση του ελλείμματος του οργανισμού για τα επόμενα δύο τουλάχιστον χρόνια. Ο λόγος είναι ότι ο ΔΕΣΜΗΕ έχει μεγάλο αριθμό υπογεγραμμένων συμβάσεων για υπό ανάπτυξη έργα ΑΠΕ (κυρίως Φ/Β) με το υφιστάμενο «υψηλό» τιμολόγιο, το οποίο δεν μπορεί να μειωθεί εκ των υστέρων (μια τέτοια μείωση θα ισοδυναμούσε με στάση πληρωμών από τον ΔΕΣΜΗΕ και θα είχε τις αντίστοιχες τραγικές συνέπειες).

δ. Το έλλειμμα του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ του ΔΕΣΜΗΕ κινδυνεύει να μεγαλώσει απότομα, εάν τα μεγάλα Φ/Β έργα που εντάσσονται την περίοδο αυτή στη διαδικασία fast track, εξασφαλίζουν και υψηλές τιμές fast track.

ε. Αντίθετα πάντως με τον κίνδυνο της απότομης διόγκωσης του ελλείμματος του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ του ΔΕΣΜΗΕ από τους αυξημένους ρυθμούς ένταξης Φ/Β όλων των μεγεθών, είναι εξασφαλισμένη η μόνιμη επιβάρυνσή του από την ανάγκη πληρωμής του νεόκοπου feed-in tariff για τη ΣΗΘΥΑ ($\geq 35\text{MW}$). Επειδή η ΣΗΘΥΑ επιβαρύνει τον Ειδικό Λογαριασμό ΑΠΕ χωρίς να είναι ΑΠΕ, προτείνεται να δημιουργηθεί ξεχωριστός λογαριασμός για την κάλυψη του κόστους της και αναζητηθούν νέοι πόροι ως έσοδα του λογαριασμού αυτού.

στ. Αυτό που πρέπει να γίνει, παράλληλα με τις προαναφερθείσες διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα της δημόσιας στήριξης των ΑΠΕ, είναι η διατήρηση των ρυθμών ανάπτυξης των διάφορων τεχνολογιών ΑΠΕ σε επίπεδα συμβατά με την επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ και τα οποία δεν θα δημιουργούν πρόβλημα στον ΔΕΣΜΗΕ αλλά και δεν θα επιβαρύνουν τους καταναλωτές, όχι με επέμβαση στα feed-in tariffs αλλά με άλλους τρόπους. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να απαιτηθεί η χορήγηση δεσμευτικών όρων σύνδεσης στο δίκτυο (και αντίστοιχων εγγυήσεων) ως προϋπόθεση για το «κλείδωμα» του feed-in tariff, όπως είχε αρχικά προβλεφθεί και που ποτέ δεν εφαρμόστηκε.

Με εκτίμηση,

Γ. Περιστεύρης
Πρόεδρος